

LEAP_{to} 11

Informacinė atmintinė ir D. U. K.

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas, informavimas ir kiti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ([EVEDĮ](#)) 13 str.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

1

Įpareigojimai įmonėms

2

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas ir informavimas

3

Energijos vartojimo auditas (EVA)

4

Energijos vadybos sistema (EVS)

5

Veiksmų planas (VP)

6

Šaltiniai

Įpareigojimai įmonėms

1

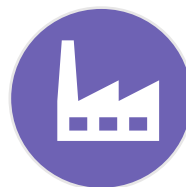
2

3

4

5

6

Įmonės vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas (E)
per paskutinius iš eilės einančius 3 kalendorinius* metus (**vertinamasis laikotarpis**)

$E \leq 2,8$
GWh

Nėra įpareigojimų

$2,8 < E \leq 23,6$
GWh

Įpareigojimai:

- iki kovo 1 d., informuoti [LEA](#) apie energijos suvartojimą (E)
- per 1 metus** parengti energijos vartojimo auditą (EVA), vėliau – kas 4 metus.
- per 1 metus*** parengti EVA rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą (VP)
- įgyvendinti VP ir skelbti VP įgyvendinimo rodiklį
- pateikti [LEA](#): EVA ataskaitos kopiją, VP kopiją, metinės ataskaitos (MA) kopiją arba apibendrintą informaciją apie MA skelbiamą VP įgyvendinimo rodiklį

$E > 23,6$
GWh

Įpareigojimai:

- iki kovo 1 d., informuoti [LEA](#) apie energijos suvartojimą (E)
- per 2 metus** įgyvendinti energijos naudojimo vadybos sistemą (EVS) ir pateikti EVS sertifikato kopiją [LEA](#)

* – vieni kalendoriniai metai (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.)

** – nuo vertinamojo laikotarpio pabaigos

*** – nuo EVA ataskaitos gavimo dienos

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas ir informavimas

Sąvokos

Įmonės, kurių metinis **galutinės energijos** suvartojimas atitinkamais kalendoriniais metais buvo didesnis kaip **2,8 GWh**, pasibaigus kalendoriniams metams, **iki kitų metų kovo 1 d.**, informuoja [LEA](#) apie praėjusių metų galutinės energijos suvartojimą. Kai Įmonės tokią informaciją teikia pirmą kartą, jos įvertina savo paskutinių 3 kalendorinių metų galutinės energijos suvartojimą.

Galutinė energija – energija, patiekta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija (pagal [EVEDI](#)).

Galutinės energijos suvartojimas – visas suvartotas galutinės energijos kiekis, išskyrus vykdant tarptautinį jūrinį bunkeravimą suvartojamą energiją, energetikos veiklai skirtą energiją ir aplinkos energiją (pagal [EVEDI](#)).

Aplinkos energija – natūraliai susidaranti šiluminė energija ir apribotoje aplinkoje – aplinkos ore, išskyrus šalinamą orą, paviršiniame vandenyje arba nuotekose – susikaupianti energija (pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos [įstatymą](#)).

Galutinės energijos suvartojimas – visa energija, tiekama pramonės, transporto, įskaitant tarptautinėje aviacijoje suvartojamą energiją, namų ūkių, viešųjų ir privačių paslaugų, žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės ir kitiems galutinio energijos suvartojimo sektoriams, išskyrus vykdant tarptautinį jūrinį bunkeravimą suvartojamą energiją, aplinkos energiją ir energiją, tiekiamą transformavimo ir energetikos sektoriui, taip pat perdavimo ir skirstymo nuostolius, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 A priede (pagal energijos vartojimo efektyvumo direktyvą (ES) [2023/1791](#)).

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas ir deklaravimas

Kada ir kaip deklaruoti?

1

2

Įmonės, kurių praėjusių kalendorinių metų metinis **galutinės energijos** suvartojimas buvo didesnis kaip **2,8 GWh**, pasibaigus kalendoriniams metams, **iki kitų metų kovo 1 d.**, informuoja **LEA** (el. paštu auditas@ena.lt) apie praėjusių metų galutinės energijos suvartojimą. Kai Įmonės tokią informaciją teikia pirmą kartą, jos įvertina savo paskutinių 3 kalendorinių metų galutinės energijos suvartojimą.

3

Suvartojimo deklaravimui pildoma **Rekomenduojama informavimo, apie įmonės metinį galutinės energijos suvartojimą forma** (pagal **Aprašo** priede pateiktą formą). Užpildyta forma pateikiama **LEA** (el. paštu auditas@ena.lt).

4

Įmonės metinis galutinės energijos suvartojimas (GWh) apskaičiuojamas įmonės pasirinktu būdu. Prireikus pagalbinės priemonės, rekomenduojama naudotis **LEA** parengta **skaičiuokle**, skelbiama **LEA** tinklalapyje.

5

Pareiga informuoti apie energijos suvartojimą **netaikoma**:

- kai įmonės metinis galutinės energijos suvartojimas yra $\leq 2,8$ GWh;
- kai įmonė yra bankrutavusi, likviduojama, sustabdžiusi ar apribojusi veiklą, jai iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, inicijuotos priverstinio likvidavimo procedūros;

6

Jei įmonei taikoma išimtis, ji turi apie tai informuoti **LEA** ir pateikti tai pagrindžiančius dokumentus (**Aprašo** 24 p.).

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas ir informavimas

D. U. K.

1.1. Ar centralizuoto šilumos tiekimo įmonės, kurių vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas viršija 2,8 GWh, privalo teikti energijos vartojimo audito ataskaitą, ir jeigu taip, kas turėtų būti įtraukiama į galutinės energijos suvartojimą? Pavyzdžiui ar katilų nuostoliai ir šilumos nuostoliai tinkluose būtų priskiriami prie įmonės energijos suvartojimo ar tai būtų traktuojama kaip energetikos veiklai skirta energija?

Pagal **EVEDI**, įmonės, kurių galutinės energijos suvartojimas buvo didesnis kaip 2,8 GWh, privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą. Skačiuojama galutinė energija, kuri **EVEDI** apibrėžta taip: „Galutinė energija – energija, patiekta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija“. Energetikos įmonių (pvz., centralizuoto šilumos tiekimo įmonių) veikloje sunaudotas kuras katiluose šilumos gamybai ir šilumos nuostoliai tinkluose nėra laikomi įmonės galutinės energijos suvartojimu. Centralizuoto šilumos tiekimo įmonės privalės atlikti energijos vartojimo auditą tik tuo atveju, jei jų pačių vidaus reikmėms naudojamos energijos kiekis (transportas, pastatai, elektros įranga) viršija 2,8 GWh per metus.

1.2. Ar informacija apie įmonių metinį energijos suvartojimą neturėtų būti pateikiama šifruota, o ne tiesiog el. paštu?
Nematoma būtinybė šifruoti duomenis.

1.3. Įmonės pateiktų duomenų patikimumo klausimas. Kaip vyks įmonės deklaruotų duomenų patikra?

Įmonių pateiktų duomenų patikimumas tikrinamas atliekant kasmetinius atrankinius patikrinimus, apimančius ne mažiau kaip 5 proc. bet ne daugiau kaip 20 proc. nuo visų kurioms einamaisiais metais atsiranda pareiga pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 13 straipsnio 1 arba 2 dalį (**Aprašo** 16 p.).

1.4. Ar reikia deklaruoti ir įmonės pagamintą energiją, pavyzdžiui saulės elektrinėse?

Deklaruojama suvartota energija, nepriklausomai nuo to ar ji pagaminta ar piršta.

Įmonių metinio energijos suvartojimo nustatymas ir informavimas

D. U. K.

1.5. Ar reikia deklaruoti užsienio valstybėse įsigytus degalus?

Ne, nereikia – apskaičiuojant vidutinį metinį galutinės energijos suvartojimą Įmonėje, atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos teritorijoje įmonės įsigytas visas energijos ar kuro rūšis ([Aprašo](#) 9 p.).

1.6. Ar dukterinių įmonių (tuo pačiu adresu veikianti, turinti atskirą įmonės kodą) suvartojimą reikia deklaruoti kartu su įmonės suvartojimu?

Deklaruoti reikia atskirai kiekvienos įmonės, kaip atskiro juridinio vieneto, suvartojimą.

1.7. Ar yra parengtos pagalbinės priemonės įmonės energijos suvartojimo skaičiavimams?

Taip. Įmonės gali apskaičiuoti suvartojimą savarankiškai, tačiau rekomenduojama naudotis [LEA](#) parengta **skaičiuokle**, skelbiama [LEA](#) tinklalapyje.

1.8. Kokią informaciją reikia pateikti pirmą kartą informuojant apie energijos suvartojimą?

Pirmą kartą informuodama apie suvartojimą, įmonė turi įvertinti paskutinių 3 kalendorinių metų suvartojimą ir pateikti metinių galutinės energijos suvartojimų reikšmes [LEA](#) el. paštu auditas@ena.lt ([Aprašo](#) 11 p.).

Energijos vartojimo auditas (EVA)

Įmonės vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas (E)
(per paskutinius 3 kalendorinius metus)

$E \leq 2,8 \text{ GWh GWh}$

Nėra įpareigojimų

$2,8 < E \leq 23,6 \text{ GWh}$

Energijos vartojimo auditas (EVA)

EVA ataskaitą rengia atestuoti auditoriai ([Auditorių sąrašas](#))

EVA ataskaita pateikiama [LEA](#) el. paštu auditas@ena.lt per **1 metus** nuo vertinamojo laikotarpio pabaigos. Vėliau įmonės tokias ataskaitas LEA teikia **kas 4 metus**.

EVA papildomai atlikti nereikia, jei įmonė įgyvendino **EVS arba aplinkos vadybos sistemą**, kuri apima energijos vartojimo auditą. EVA ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties **aplinkosauginio audito dalis**

EVA ataskaitoje **pateikiamos rekomendacijos**, kurios tampa pagrindu privalomam veiksmų planui (VP)

$E > 23,6 \text{ GWh}$

Energijos naudojimo vadybos sistema (EVS)

Nėra įpareigojimo rengti EVA

Energijos vartojimo auditas (EVA)

D. U. K.

1

3.1. Kas gali atlikti EVA įmonėse?

Auditą gali atlikti specialistai, atitinkantys Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus ([Auditorių sąrašas](#)) ir kitų ES valstybės narių kvalifikuoti, akredituoti arba atestuoti auditoriai ar įmonės.

2

3.2. Kokius dokumentus įmonė turi pateikti, jei EVA atliktas kitų ES valstybių kvalifikuoto auditoriaus ar įmonės?

Įmonė turi pateikti: EVA ataskaitos kopiją, ją parengusio ES auditoriaus ar įmonės kvalifikacijos, akreditacijos ir (arba) atestacijos atestato kopiją ir (ar) ją patvirtinančius dokumentus su vertimu į lietuvių kalbą, jei dokumentai parengti kita kalba ([Aprašo](#) 12.4 p.).

3

3.3. Kokios apimties turi būti EVA ataskaita?

EVA ataskaitos išsamumas turi atitikti energetikos ministro Audito atlikimui nustatytas tvarkas ir metodikas ([Aprašo](#) 4 p.).

4

3.4. Kiek procentų įmonės suvartojamos galutinės energijos turi būti analizuojama EVA metu?

Audito metu turi būti analizuojama ne mažiau kaip 90 proc. visos įmonės suvartojamos galutinės energijos apimties, jeigu tokia apimtis yra pakankama energijos vartojimo efektyvumui įvertinti ir rekomendacijoms dėl energijos vartojimo efektyvumo gerinimo priemonių pateikti ([Aprašo](#) 23 p.).

5

3.5. Ar EVA privalo būti atliekamas visiems įmonės pastatams, jeigu kai kurie pastatai turi energinio naudingumo sertifikatus?

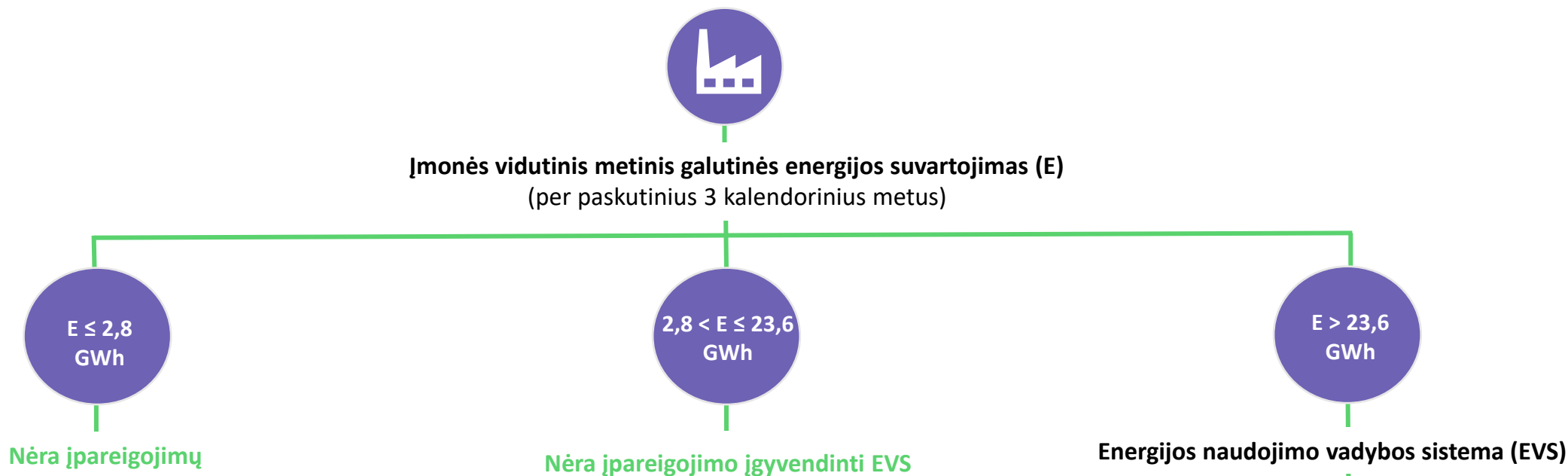
Auditas gali būti neatliekamas energijos beveik nevartojančiam pastatui ([Aprašo](#) 22 p.).

6

3.6. Kokia įstaiga atsakinga už energijos vartojimo auditų sistemos priežiūrą ir auditorių atestavimą?

Už auditų sistemos priežiūrą atsakinga [LEA](#). Ji kasmet atlieka EVA ataskaitų atitikties patikrą ([Aprašo](#) 17 p.). Taip pat LEA organizuoja auditorių atestavimą.

Energijos vadybos sistema (EVS)

EVS arba **aplinkos vadybos sistema** turi būti sertifikuota atitiktis vertinimo įstaigos tarptautiniais ir ES institucijų standartais

Per **2 kalendorinius metus** nuo vertinamo laikotarpio pabaigos privaloma įgyvendinti energijos naudojimo vadybos ir pateikti įmonei išduotų **sertifikatų**, patvirtinančių apie įdiegtą energijos naudojimo vadybos sistemą, **kopijas** [LEA](mailto:LEA@ena.lt) el. paštu auditas@ena.lt

EVS įgyvendinti neprivaloma, jei įmonė įgyvendino **aplinkos vadybos sistemą**, kuri apima energijos vartojimo auditą.

1

2

3

4

5

6

4.1. Iki kada daugiau nei 23,6 GWh suvartojanti įmonė turės įsdiegti energijos vadybos sistemą?

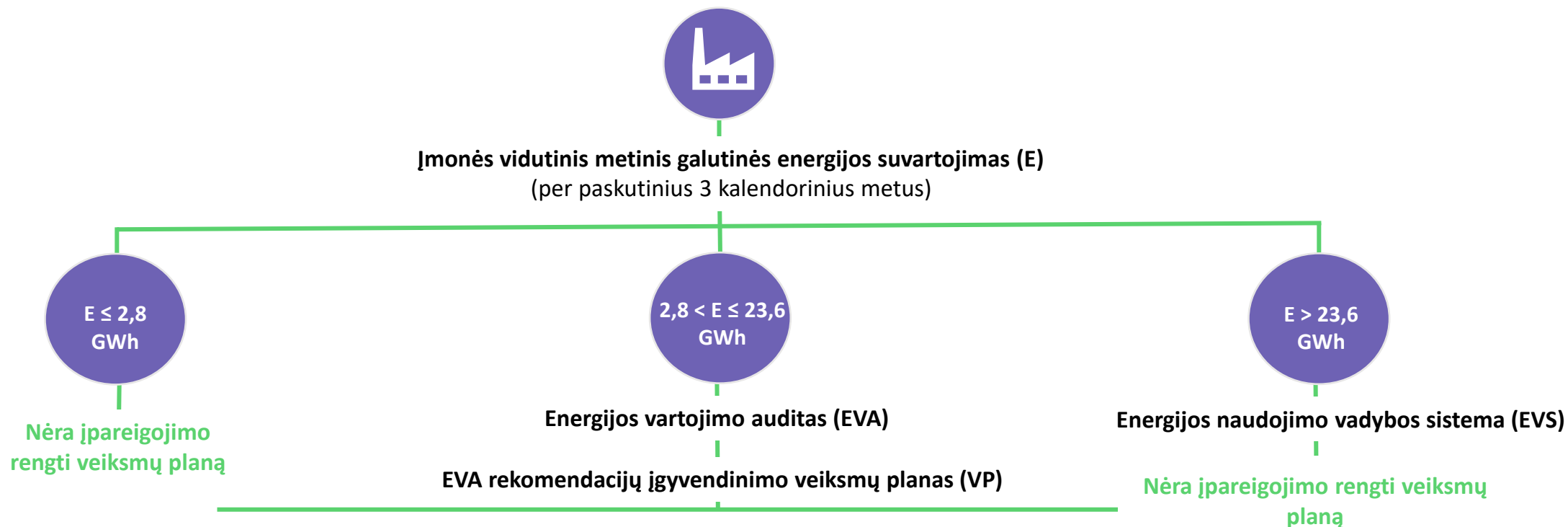
Įmonė, kurios vidutinis metinis galutinis energijos suvartojimas viršija 23,6 GWh, privalo įdiegti energijos vadybos sistemą per 2 metus nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

4.2. Ar energijos naudojimo vadybos sistemos įdiegimo pareiga taikoma visais atvejais, kai įmonės suvartojimas viršija 23,6 GWh?

Ne visais atvejais. Išimtys taikomos:

- Kai įmonė yra bankrutavusi, likviduojama, sustabdžiusi ar apribojusi veiklą, jai iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, inicijuotos priverstinio likvidavimo procedūros ([Aprašo](#) 21 p.);
- Įmonėms, kurios įgyvendinusios sertifikuotą aplinkos vadybos sistemą ir sistema apima energijos vartojimo auditą ([Aprašo](#) 19 p.);
- Įmonėms, kurios įgyvendina sudarytą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, kai sutartis apima energijos naudojimo vadybos sistemą ([Aprašo](#) 20 p.).

Veiksmų planas

Per 1 metus nuo EVA ataskaitos gavimo dienos parengiamas privalomas įgyvendinti VP

Kiekvienai EVA rekomendacijai nustatomos konkrečios įgyvendinimo (visa apimtimi) priemonės

VP tvirtina įmonės valdymo organai

Leidžiama neįgyvendinti rekomendacijų, jei yra objektyvios techninės kliūtys arba sąnaudos viršija naudą (atsipirkimas > 5 m.). Pilna informacija apie neįgyvendinamas rekomendacijas nurodoma VP

Vadovybės ataskaitoje skelbiamas VP įgyvendinimo rodiklis, neatskleidžiant komercinių paslapčių (jei reikia – apibendrintai)

Veiksmų planas

D. U. K.

1

2

3

4

5

6

5.1. Kokios planuojamos priemonės, kad EVA ataskaitoje numatytas priemonės įmonės iš tiesų įgyvendintų (kaip veiks sistema, kas tikrins)?

Pagal (**EVEDI**) šių įmonių pareigų laikymąsi atliks energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga energetikos ministro nustatyta tvarka.

5.2. Kada įmonė gali neįgyvendinti EVA ataskaitoje pateiktų rekomendacijų?

Rekomendacijos gali būti neįgyvendinamos, jei yra objektyvių techninių kliūčių arba kai jų įgyvendinimo sąnaudos viršija naudą ir atsipirkimo laikotarpis yra ilgesnis nei 5 metai.

5.3. Kas turi patvirtinti rekomendacijų įgyvendinimo VP?

Veiksmų planą tvirtina įmonės valdymo organai.

1

2

3

4

5

6

6.1. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2023/1791 2023 m. rugsėjo 13 d. dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija), 11 straipsnis „Energijos naudojimo vadybos sistemos ir energijos vartojimo auditas“ ([Nuoroda](#)).

6.2. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas, 13 straipsnis „Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas“ ([Nuoroda](#)).

6.3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas ([Nuoroda](#)).

6.4. Įmonių pareigų įgyvendinant energijos naudojimo vadybos sistemą arba energijos vartojimo auditą bei šių pareigų laikymosi priežiūros ir energijos vartojimo audito atlikimo kokybės priežiūros tvarkos aprašas (Aprašas) ([Nuoroda](#)).

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro
Energijos vartojimo efektyvumo analitikė

Laima Narsutytė

el. paštas: laima.narsutyte@ena.lt

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro
Projektų vadovė

Ginta Samulienė

el. paštas: ginta.samuliene@ena.lt

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

